

Instytut Pamięci Narodowej - Lublin

<https://lublin.ipn.gov.pl/pl5/aktualnosci/146246,Wreczenie-Nagrody-IPN-Kustosz-Pamieci-Narodowej-Warszawa-29-czerwca-2021.html>
2021-09-25, 08:41

Wręczenie Nagrody IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” - Warszawa, 29 czerwca 2021

Uroczysta gala Nagrody IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” z udziałem prezesa IPN dr. Jarosława Szarka odbyła się na Zamku Królewskim w Warszawie 29 czerwca 2021 r. Retransmisja na kanale IPNtv.

Gala wręczenia Nagrody „Kustosz Pamięci Narodowej” za lata 2020 i 2021 na Zamku Królewskim rozpoczęła się od odśpiewania hymnu Rzeczypospolitej Polskiej. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, instytucji kultury, środowisk patriotycznych oraz członkowie Kapituły Nagrody.

Gościem honorowym była pani Maria Mirecka-Loryś, działaczka podziemia niepodległościowego, Komendantka Główna Narodowego Zjednoczenia Wojskowego Kobiet oraz dyrektor Krajowego Zarządu Kongresu Polonii Amerykańskiej.

Jak podkreślił prezes IPN, dr Jarosław Szarek:

Kustosz Pamięci Narodowej ma już 20 lat. Dwadzieścia lat Państwo nie tylko opowiadacie o naszych dziejach, ale niesiecie te dzieje dalej. (...) Szanowni Państwo, Wasza praca, Wasza służba: idziecie tym szlakiem pokoleń, które w trudnych momentach wiedziały, jaka siła tkwi w pamięci. (...) Wasze postawy to postawy wspaniałe, postawy, dla których warto żyć i pracować dla Polski. Za to życie, za tę codzienną pracę – nie na polach bitew, ale za tę pracę, to zmaganie się codzienne na rzecz zachowania naszego dziedzictwa składam hołd i bardzo serdecznie Państwu dziękuję.

W imieniu Prezydenta RP Andrzeja Dudy list odczytała Barbara Fedyszak-Radziejowska:

Zachowanie pamięci jest warunkiem trwania narodu. To właśnie wspólna pamięć jest tym, co nas łączy, co buduje naszą tożsamość i pozwala określać kierunki, jakimi chcemy podążać w przyszłości. Dlatego cieszę się, że już po raz dwudziesty wręczana jest Nagroda „Kustosz Pamięci Narodowej”, przyznawana za szczególnie aktywny udział w upamiętnianiu historii narodu polskiego (...). Jako Prezydent Rzeczypospolitej dziękuję wszystkim, którzy naszą historię traktują jak najcenniejszy skarb i starają się ją na różne sposoby podtrzymywać, prezentować i pięknie zostawiać ją dla potomnych.

Wicemarszałek Sejmu Małgorzata Gosiewska odczytała list skierowany do uczestników uroczystości przez Marszałek Sejmu Elżbietę Witek:

W tym wyjątkowym miejscu, podczas dzisiejszej uroczystości, słowa pamięć i szacunek wybrzmiewają z całą mocą i nabierają głębokiego znaczenia.(...) Naszym niezbywalnym obowiązkiem wobec przeszłości i jej bohaterów jest upowszechnienie wiedzy tak, by zapadła

głęboko w zbiorową świadomość. (...) Dzisiaj w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego są osoby, które z ogromnym zaangażowaniem pielęgnują narodową pamięć, inspirują innych do podejmowania działań służących krzewieniu polskiej historii i patriotycznych postaw.

List w imieniu premiera Mateusza Morawieckiego odczytał sekretarz stanu, Jarosław Sellin:

Nie sposób wymienić olbrzymiego i wybitnego zarazem dorobku wszystkich laureatów. W imieniu własnym i Rady Ministrów pragnę wyrazić wdzięczność za Państwa pracę i oddanie. Za to, że pielęgnowanie pamięci jest wciąż dla Państwa żywym źródłem siły, wskazującym nowe drogi działania.

W krótkim wprowadzeniu do uroczystości wspomniani zostali laureaci nagrody „Kustosz Pamięci Narodowej”, którzy odeszli w ciągu ostatnich miesięcy. Przypomniani zostali: ks. Czesław Wala, Jadwiga Zappe, Szczepan Siekierka i Zygmunt Goławski.

W 2020 roku Kapituła Nagrody „Kustosz Pamięci Narodowej” przyznała 5 nagród, w tym jedną pośmiertną. Właśnie od wręczenia nagrody post mortem dla śp. **Wojciecha Ziemińskiego** rozpoczęła się dzisiejsza uroczystość. Statuetkę z rąk Prezesa IPN odebrała Teresa Krynicka, córka legendarnego działacza opozycji antykomunistycznej. Wojciech Ziemiński został doceniony szczególnie za kultywowanie pamięci o Zbrodni Katyńskiej, ale również za aktywną działalność na rzecz upamiętniania zakazanych w czasach PRL świąt państwowych: 3 maja, 15 sierpnia czy 11 listopada.

Kolejną nagrodę w XIX edycji przyznano **Andrzejowi Pityńskiemu**, wybitnemu rzeźbiarzowi, autorowi monumentalnych rzeźb promujących polską historię. Niestety, 18 września 2020 roku zmarł w Stanach Zjednoczonych po długiej i ciężkiej chorobie, nie doczekawszy dzisiejszej gali. W imieniu śp. Andrzeja Pityńskiego statuetkę odebrał burmistrz jego rodzinnego Ulanowa Stanisław Grabacz.

W 2020 roku Kapituła Nagrody postanowiła wyróżnić tytułem Kustosza Pamięci Narodowej **Kazimierza Cholewę** – inicjatora remontu przedwojennych popiersi bohaterów narodowych w Parku Jordana w Krakowie, twórcę Galerii Wielkich Polaków XX wieku, opozycjonistę i aktywnego działacza społecznego.

Kolejnym uhonorowanym nagrodą „Kustosz Pamięci Narodowej” ubiegłorocznej edycji jest **Wasył Haniewicz**, potomek polskich osadników, którzy w początkach XX wieku na Syberii

założyli wieś Białystok. Jest on autorem ponad dwustu prac opublikowanych w Rosji, Polsce i na Białorusi, odkłamujących nie tylko losy polskich osadników na Syberii, ale także kultywujących pamięć o ludziach pomordowanych przez NKWD. W 2001 roku Wasyl Haniewicz opublikował spis i biogramy około 5 tys. Polaków pochowanych na nieistniejącym już cmentarzu katolickim w Tomsku. W jego imieniu statuetkę odebrał Marcin Zwolski z Muzeum Pamięci Sybiru.

W roku 2020 Kapituła Nagrody zdecydowała o przyznaniu jednej nagrody zbiorowej. Otrzymała ją organizacja, która wykonała i wciąż wykonuje nieocenioną pracę na rzecz przywracania pamięci o ofiarach niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Gusen. Członkowie **Komitetu Pamięci Gusen** od 1979 roku zbierają świadectwa i wspomnienia dotyczące historii obozu. Statuetkę odebrała delegacja pod przewodnictwem prezes Marthy Gammer. Towarzyszyli jej wiceprezes Hannes Gammer i członek Zarządu Rienhardt Kaspar.

Tegoroczna edycja nagrody „Kustosz Pamięci Narodowej” jest edycją jubileuszową. Dwudziesta odsłona spotkała się z bezprecedensowym odzewem. Do Instytutu Pamięci Narodowej wpłynęło około 200 zgłoszeń z całego świata. Spośród nich Kapituła Nagrody wyłoniła pięciu laureatów. W 2021 tytuł Kustosza Pamięci Narodowej przyznano trzem osobom oraz dwóm organizacjom.

Jako pierwszy statuetkę odebrał **Jerzy Giza** – pedagog, działacz społeczny, założyciel i wieloletni dyrektor Zespołu Szkół nr 1 im. Józefa Piłsudskiego w Krakowie. Przed wszystkim jest on jednak człowiekiem o wyjątkowych zasługach dla upamiętniania historii swojej małej ojczyzny – Nowego Sącza, ale też upamiętniania historii narodu polskiego i polskiej emigracji w XX wieku.

Kolejnym laureatem jest **Czesław Nowak** – legenda gdańskiej „Solidarności”, opozycjonista, poseł na sejm I i II kadencji, założyciel i prezes Stowarzyszenia „Godność”,

inicjator przywrócenia krzyża na mogile żołnierzy poległych w obronie Westerplatte i innych ważnych upamiętnień na terenie Gdańska. Laureat odebrał nagrodę w towarzystwie wnucząt.

Trzecia nagroda indywidualna została przyznana **ks. Władysławowi Palmowskiemu**. W latach 80. w Nowej Hucie zapisał piękną kartę opozycyjną, w wolnej Polsce dodał do niej zasługi dla upamiętniania historii Polski w XX wieku. Z jego inicjatywy w Morawicy pod Krakowem powstała ścieżka dydaktyczna „Dzieje Narodu Polskiego”.

Decyzją Kapituły w 2021 roku wyróżnieni zostali także **oo. redemptoryści posługujący w Radiu Maryja**, którzy od 30 lat za pośrednictwem fal radiowych i telewizyjnych docierają codziennie do milionów Polaków w kraju i za granicą. Dzięki nim tematy takie jak: żołnierze niezłomni, polscy sprawiedliwi czy rzeź wołyńska trafiły do świadomości zbiorowej wielu tysięcy Polaków. Statuetkę w imieniu zgromadzenia odebrał o. Grzegorz Woś.

Ostatnim laureatem tegorocznej nagrody jest **Muzeum Polskie w Ameryce**. W chicagowskiej placówce od wielu lat gromadzone są najcenniejsze pamiątki polskiej kultury. Muzeum nieustannie zabiega o promowanie polskiej historii w Stanach Zjednoczonych. W imieniu laureata nagrodę odebrała Alicja Nawara.

Tę wyjątkową, podwójną Galę Nagrody „Kustosz Pamięci Narodowej” uwieńczył recital fortepianowy w wykonaniu Pawła Wakarecego, wnuka gen. Elżbiety Zawackiej „Zo”, laureatki nagrody „Kustosz Pamięci Narodowej” z 2002 roku.

Uroczystość odbyła się pod Patronatem Narodowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości.

Nagrodę „Kustosz Pamięci Narodowej” dla śp. Wojciecha Ziemińskiego z rąk prezesa IPN odebrała Teresa Krynicka, córka legendarnego działacza opozycji antykomunistycznej – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

W imieniu śp. Andrzeja Pityńskiego Nagrodę IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” odebrał burmistrz jego rodzinnego Ulanowa Stanisław Garbacz – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Kazimierz Cholewa, laureat Nagrody IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” z 2020 roku – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

W imieniu Wasyła Haniewiczza Nagrodę

Nagrodę „Kustosz Pamięci Narodowej” dla

Jerzy Giza, laureat Nagrody IPN „Kustosz

„Kustosz Pamięci Narodowej” odebrał Marcin Zwolski z Muzeum Pamięci Sybiru – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Czesław Nowak, laureat Nagrody IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” z 2021 roku – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Komitetu Pamięci Gusen odebrała delegacja pod przewodnictwem prezes Martny Gammer – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Ks. Władysław Palmowski, laureat Nagrody IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” z 2021 roku – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Pamięci Narodowej” z 2021 roku – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Nagrodę „Kustosz Pamięci Narodowej” w imieniu oo. redemptorystów posługujących w Radiu Maryja odebrał o. Grzegorz Woś – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Alicja Nawara odebrała Nagrodę „Kustosz Pamięci Narodowej” w imieniu Muzeum Polskiego w Ameryce – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Uroczystość wręczenia Nagrody IPN „Kustosz Pamięci Narodowej” – Warszawa, 29 czerwca 2021. Fot. Sławek Kasper (IPN)

Nagroda „Kustosz Pamięci Narodowej” przyznawana jest osobom, instytucjom i organizacjom społecznym za szczególnie aktywny udział w upamiętnieniu historii Narodu Polskiego w latach 1939–1989 oraz za działalność publiczną zbieżną z ustawowymi celami Instytutu Pamięci Narodowej. Laureatów wyłania Kapituła Nagrody, na czele której stoi Prezes IPN. Nagroda ma charakter honorowy, a jej laureaci otrzymują tytuł Kustosza Pamięci Narodowej.

W gronie laureatów 20. Nagrody znaleźli się:

[Jerzy Giza,](#)

[Czesław Nowak,](#)

[ks. Władysław Palmowski,](#)

[oo. Redemptoryści pełniący posługę w Radiu Maryja,](#)

[Muzeum Polskie w Ameryce.](#)

W czasie uroczystości przekazane zostały również nagrody przyznane w 2020 roku:

[Kazimierzowi Cholewie,](#)

[Wasyłowi Haniewiczowi,](#)

[Komitetowi Pamięci Gusen,](#)

[Andrzejowi Pityńskiemu](#)

oraz [Wojciechowi Ziemińskiemu.](#)

[Więcej o nagrodzie i laureatach](#)

Transmisja na kanale IPNtv

Uroczystość objęta została Patronatem Narodowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości.

Patroni medialni: Telewizja Polska, Polskie Radio, Polska Agencja Prasowa, Rzeczpospolita, Gość Niedzielny, wPolityce.pl, Dzieje.pl.

Prośbę o akredytację dla dziennikarzy chcących wziąć udział w wydarzeniu prosimy kierować na adres media@ipn.gov.pl

* * *

ALBUM „KUSTOSZ PAMIĘCI NARODOWEJ”

IPN w 2020 roku wydał okolicznościowy album, zawierający biogramy wszystkich dotychczasowych laureatów nagrody. Portret zbiorowy „Kustoszy” zawiera sylwetki m.in. prof. Wandy Półtawskiej, gen. Janusz Brochwicz-Lewińskiego „Gryfa”, Juliana Bryana, ks. Tadeusza Isakowicza-Zaleskiego, Tadeusza Kukiza, prof. Władysława Bartoszewskiego, Kazimierza Piechowskiego, prezydenta Lecha Kaczyńskiego, Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, Związku Polaków na Białorusi oraz Stowarzyszenia „Memoriał”.

[Polecamy album w wersji elektronicznej](#)

Aby zobaczyć odtworzyć włącz
JavaScript